

KALENDARIUM PROTESTU

Zbliża się 35. Rocznica podpisania Porozumień Sierpniowych i powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Czas płynie nieubłaganie, ludzka pamięć jest zawodna, więc warto przy tej okazji przypomnieć, jak wyglądał sierpień 1980 roku na Podbeskidziu. A działo się tu całkiem sporo....

- **16 lipca 1980 roku** – czterogodzinny strajk ekonomiczny na Wydziale Montażu Syreny w bielskim zakładzie Fabryki Samochodów Małolitrażowych. W następnych tygodniach w tym zakładzie dochodziło jeszcze kilkakrotnie do niewielkich strajków.
- **1 sierpnia** – kilkugodzinny strajk kilkudziesięciu pracowników Zakładów Elektromaszynowych Celma w Cieszynie.
- **8 sierpnia** – kilkugodzinny, socjalny strajk w bielskim „Lenko”; wśród załogi Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacji w Bielsku-Białej początek zbierania podpisów pod socjalnymi postulatami załogi.
- **11 sierpnia** – trzygodzinny strajk ekonomiczny na oddziale kół zębatach Bielskiej Fabryki Maszyn Włókienniczych „Befama”.
- **13 sierpnia** – w Bielsku-Białej Roman Walczak, kierowca Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacji, przekazuje dyrekcji listę postulatów z podpisami ponad 150 pracowników zakładu.
- **24 sierpnia** – masówka w bielskiej Fabryce Aparatów Elektrycznych „Apena”, której uczestnicy wspierają postulaty strajkujących zakładów Wybrzeża.
- 26 sierpnia 1980 roku – jednodniowy strajk w Bielskiej Fabryce Armatury „Befa”
- **27 sierpnia** – początek strajku w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji w Bielsku-Białej, żaden autobus nie wyjeżdża na miasto.
- **28 sierpnia** – początek strajków w bielskich zakładach – Państwowej Komunikacji Samochodowej, drugim oddziale „Transbudu”, „Befamie”, na pierwszych wydziałach Fabryki Samochodów Małolitrażowych oraz w PKS i MPK w Oświęcimiu, a także w Fabryce Wtryskarek w Wadowicach oraz w Andrychowskiej Fabryce Maszyn i Wytwórni Silników Wysokoprężnych w Andrychowie. W wielu innych zakładach odbywają się spontaniczne

masówki załóg, w trakcie których formułowane są postulaty pod adresem dyrekcji oraz wyrazy solidarności z Gdańskiem.

- **29 sierpnia** – rozpoczyna się solidarnościowy strajk w bielskiej FSM, w MPK i PKS w Żywcu, w oddziałach towarowych PKS w Oświęcimiu i Kętach, w żywieckim „Transbudzie”, a także w cieszyńskim oddziale PKS. Warunkowo zawiesza swój strajk załoga „Befamy”.
- **30 sierpnia** – na Podbeskidziu kończą się strajki oświęcimskiego oddziału towarowego PKS, żywieckiego PKS, MPK i „Transbudu”, wadowickiej Fabryki Wtryskarek. Trwają solidarnościowe strajki w oddziale towarowym PKS w Kętach, w bielskim FSM, „Transbudzie”, PKS-ie i MPK oraz cieszyńskim PKS-ie.
- **31 sierpnia** – kończy się strajk bielskiej załogi WPK.
- **Wrzesień 1980 roku** – w pierwszych dniach miesiąca dochodzi do krótkich strajków m.in. w skoczowskich zakładach FSM: Kuźni i Odlewni, bielskich Zakładach Szybowcowych i Urzędzie Poczty oraz żywieckiej papierni Solali. Niespokojnie było też w Zakładach Chemicznych Oświęcim, w cieszyńskim Polifarbnie, w Zakładach Metali Lekkich w Kętach oraz kilku Spółdzielniach Kółek Rolniczych na terenie Podbeskidzia.

* * *

11 września 1980 roku – w Bielsku-Białej odbyło się spotkanie przedstawicieli trzydziestu zakładów z Podbeskidzia, w trakcie którego utworzony został Międzyzakładowy Komitet Założycielski niezależnych związków zawodowych, na czele którego stanął Patrycjusz Kosmowski, inżynier z bielskiego WPK.